

การดำเนินงานจัดการเรียนรู้ตามรูปแบบชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพของโรงเรียนเอกชน
จังหวัดขอนแก่นกรณีศึกษา: โรงเรียนมีสุข

Learning management according to the professional learning community model
of private schools in Khon Kaen Province, A case study: Mee Suk School

ชัยทัต เจริญชัยเปรมปรีดิ์¹

กุลลาภ ปุริสาร²

อาทิศย์ ฉัตรชัยพลรัตน์³

บทคัดย่อ

การวิจัยเชิงคุณภาพครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหาและอุปสรรคของการดำเนินงานจัดการเรียนรู้ตามรูปแบบชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ของโรงเรียนเอกชนจังหวัดขอนแก่นในโรงเรียนมีสุข กรณีศึกษาใช้วิธีเลือกแบบเจาะจงโดยศึกษาประวัติและการดำเนินงานตามรูปแบบชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพของโรงเรียนที่ประสบความสำเร็จ คือ โรงเรียนมีสุข ซึ่งเป็นโรงเรียนเอกชนในอำเภอกระนวน จังหวัดขอนแก่น ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ คือ ผู้อำนวยการสถานศึกษา 1 คน และครูผู้สอน 38 คน เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง การศึกษาเอกสาร การลงภาคสนามสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth interview) การสังเกตแบบมีส่วนร่วมและไม่มีส่วนร่วม แบบบันทึกเทป การจดบันทึก (Field note) และการถ่ายภาพ วิเคราะห์ข้อมูลโดยวิธีพรรณนาวิเคราะห์ (Descriptive Analysis) ตรวจสอบความเที่ยงของข้อมูลใช้วิธีการตรวจสอบแบบสามเส้า (Triangulation)

ผลการวิจัยพบว่า สภาพปัจจุบันของการดำเนินงานตามรูปแบบชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพของโรงเรียนมีสุขได้ดำเนินงานตามคุณลักษณะองค์ประกอบของชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ มีดังนี้ 1) **ด้านวิสัยทัศน์ร่วม** พบว่า ผู้บริหารและครูโรงเรียนมีสุขได้สร้างวิสัยทัศน์ร่วมกันที่ชัดเจนในเรื่องของอุดมการณ์แห่งวิชาชีพ ได้แก่ ความเชื่อร่วม ค่านิยมร่วม เป้าหมายร่วม และด้านการพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียน ที่ทุกคนยึดมั่นในคุณงามความดีที่เป็นพันธะผูกพันต่อกัน ปฏิบัติงานร่วมกันด้วยทีมที่เป็นกัลยาณมิตรที่มุ่งเน้นการจัดการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพโดยมีจุดหมายปลายทางร่วมกันคือการพัฒนาผู้เรียน 2) **ด้านการเรียนรู้และการพัฒนาวิชาชีพ** พบว่า ผู้บริหารและครูโรงเรียนมีสุขได้ใช้พื้นที่ของความเป็นชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพสร้างกระบวนการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างกันจากความรู้และประสบการณ์ในการปฏิบัติงานจริงในสถานศึกษาซึ่งใช้เป็นฐานของการเรียนรู้และพัฒนาวิชาชีพของตนเองช่วยให้เกิดการเรียนรู้ผ่านงานที่ทำ และเพิ่มความหลากหลายด้วยการอบรมสัมมนา ศึกษาต่อ และการศึกษาดูงานนอกสถานที่จนเกิดเป็นวัฒนธรรมของการแลกเปลี่ยนเรียนรู้อย่างไว้วางใจกันในลักษณะทีมเรียนรู้ตลอดเวลา 3) **ด้านชุมชนกัลยาณมิตร** พบว่า โรงเรียนมีสุขนำแนวคิดหรือหลักคิดการสร้างความสัมพันธ์รูปแบบกัลยาณมิตรคิดบวกและส่งเสริมสร้างความยั่งยืนด้วยวิถีแห่งพุทธ และวิถีไทยในวัฒนธรรมยุค4.0 ที่ผู้บริหารและครูมองว่าความคิดต่างไม่ใช่ความขัดแย้งแต่เป็นโอกาสที่จะเรียนรู้ในมุมมองที่แตกต่างกันนั้นร่วมกันบนพื้นฐานของหลักเหตุผลและหลักพรหมวิหาร4ที่ประกอบด้วย เมตตา กรุณา มุทิตา อุเบกขา ที่ทำให้ปฏิสัมพันธ์ที่เกิดขึ้นเป็นผลดีต่อการทำงาน การจัดการเรียนรู้แก่นักเรียน 4) **ด้านทีมร่วมแรงร่วมใจ** พบว่า โรงเรียนมีสุขมุ่งเน้นให้ความสำคัญของการทำงานและร่วมรับผิดชอบในรูปแบบทีมร่วมมือในการจัดการเรียนรู้และการปฏิบัติงาน เริ่มจากทีมระดับสายชั้น ทีมระดับกลุ่มสาระและทีมทั้งโรงเรียน ซึ่งทีมแต่ละทีมจะถูกเชื่อมโยงเข้าด้วยกันตามลักษณะของความเป็นชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ที่มีวัฒนธรรมของความร่วมมือเป็นฐาน โดยที่โรงเรียนมีสุขได้สร้างสิ่งที่เรียกว่าพื้นที่กลางนั้นคือการประชุมแบบโต๊ะกลมที่สมาชิกทุกคนสามารถแสดงข้อคิดเห็นได้อย่างเต็มที่ มติหรือข้อตกลงต่างๆที่เกิดขึ้นในการประชุม PLC โต๊ะกลมจะถือว่าสมาชิกทุกคนกำหนดและรับผิดชอบร่วมกัน และใช้การทำงานด้วยทีมร่วมแรงร่วมใจบนฐานของงานจริงยิ่งช่วยสร้างบรรยากาศแห่งความร่วมมือร่วมใจสู่การจัดการเรียนรู้ การปฏิบัติงานที่มีประสิทธิภาพ 5) **ด้านภาวะผู้นำชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ** พบว่า ผู้บริหารในฐานะผู้นำชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพของโรงเรียนสนับสนุนส่งเสริมด้วยการบริหารงานที่สอดคล้องและเอื้อต่อการปฏิบัติงานของความเป็นชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพของโรงเรียน โดยผู้บริหารมีภาวะผู้นำที่มีค่านิยมทางวิชาการ มีเป้าหมายและวิสัยทัศน์

¹ นักศึกษาหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา วิทยาลัยบัณฑิตเอเชีย

²⁻³ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อาจารย์ประจำหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา วิทยาลัยบัณฑิตเอเชีย

ในการบริหารงานที่ชัดเจน 6) **ด้านการเรียนรู้ของผู้เรียน** พบว่า โรงเรียนมีสุขจัดการเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญด้วยการพัฒนาทักษะการเรียนรู้ของผู้เรียนที่สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงสู่ศตวรรษที่ 21อันประกอบด้วยด้านการคิด คือผู้เรียนมีทักษะความสามารถในกระบวนการคิดโดยใช้เหตุผล คิดวิเคราะห์ คิดสังเคราะห์ คิดแบบประเมินค่า คิดเชิงบวก คิดสร้างสรรค์ คิดอย่างมีวิจารณญาณ และทักษะความสามารถด้านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการเรียนพัฒนาตนเองอย่างสร้างสรรค์ 7) **ด้านโครงสร้างสนับสนุนชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ** พบว่า โรงเรียนมีสุขมีการจัดโครงสร้างการบริหาร การปฏิบัติงานตามอำนาจหน้าที่และสายบังคับบัญชาที่ชัดเจน แต่ประกอบด้วยผู้บริหารระดับสูง ผู้บริหารระดับกลาง และครูปฏิบัติการ

คำสำคัญ: การดำเนินงาน, ชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ, โรงเรียนมีสุข

Abstract

This qualitative research aimed to study the current conditions, problems and obstacles of learning management according to the professional learning community. of a private school in Khon Kaen Province at Mee Suk School. The case study used specific selection methods by studying the history and operation according to the professional learning community model of a successful school, Mee Suk School. Which is a private school in Kranuan District, Khon Kaen Province. The key informants were 1 school director and 38 teachers. The instrument used was a semi - structured interview form, document study field study, in-depth interview, participatory and non-participant observation, tape recording, field note and photography. Data were analyzed using descriptive analysis method.

The research found that: Current conditions of operation according to the professional learning community model of Mee Suk School carried out in accordance with the characteristics of the professional learning community, as follows: **1) Regarding the shared vision**, it was found that the administrators and teachers of Mee Suk School created a clear shared vision of the professional ideology, namely shared beliefs, shared values, common goals, and learners' development. That everyone adheres to the virtue that is bound to each other work together with a friendly team that focuses on effective learning with a common goal of developing learners. **2) In terms of learning and professional development**, it was found that the administrators and teachers of the Mee Suk School used the area of being a professional learning community to create a process for exchanging knowledge from each other based on their knowledge and experience in the actual operation of the school. Which is used as a base for learning and professional development, helping to learn through the work and increase diversity by training, seminars, further education and field trips, resulting in a culture of exchanging knowledge with confidence as a learning team all the time. **3) Regarding to the Kalyanamitta community**, it was found that Mee Suk School uses ideas or principles to build positive relationships and promotes sustainability through the Buddhist way, and the Thai way of culture in the 4.0 era. In which administrators and teachers think that different ideas are not conflicts but that they are opportunities to learn from different perspectives together based on logic and the four divine principles consisting of benevolence, intimidation that brings interaction that occurred is good for work Learning Management for Students **4) For the team to work together**, found that Mee Suk School focuses on the importance of working and sharing responsibility in the form of a collaborative team in managing learning and operations. Start with the top level team Substance team and school team In which each team will be linked together according to the characteristics of a professional learning community. Which has a culture of cooperation as a base. The school has created what is called a central area, which is a round table in which all members can fully comment. The resolutions or agreements made in the PLC Roundtable are considered by all members to be responsible and jointly. And using working with a collaborative team based on real work, helping to create a collaborative atmosphere for learning management effective operation. **5) Regarding the community leadership**, professional learning found that Administrators, as

leaders of the school's professional learning community, support and promote with consistent administration and support for the school's professional learning community. In which leaders have academic values Have clear goals and management vision. **6) On the learning side of the learners**, it was found that Mee Suk School manages learning by focusing on learners by developing learners' skills that are in line with the 21st century change. Consisting of thinking. The learners have skills in thinking processes by reasoning, critical thinking, synthesis. Thinking of assessments for positive thinking and creative critical thinking and skills in using information technology to study creatively and independently. **7) Regarding the structure of supporting the professional learning community**, it was found that the happy school had an administrative structure. Performing duties according to clear powers and duties but consisted of high management, middle management and operating of teachers.

Keywords: operation, professional learning community, Mee Suk school

บทนำ

ชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC : Professional Learning Community) เป็นแนวคิดเชิงนโยบายประการหนึ่งของกระทรวงศึกษาธิการ ที่จะช่วยขับเคลื่อนประสิทธิภาพการทำงานของบุคคลในองค์กรหรือชุมชนทางการศึกษาให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในเชิงบวก โดยเรียนรู้จากการปฏิบัติงานของกลุ่มบุคคลที่มารวมตัวกันเพื่อทำงานร่วมกันและสนับสนุนซึ่งกันและกัน เพื่อพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียนอย่างเป็นองค์รวม การขับเคลื่อนกระบวนการ PLC สู่อสถานศึกษา เป็นแนวทางสำคัญประการหนึ่งที่จะช่วยส่งเสริมให้ครูและผู้บริหารสถานศึกษาทั่วประเทศเกิดการเรียนรู้และแบ่งปันความรู้กันในองค์กรหรือในชุมชน จนกระทั่งเกิดการสะท้อนความคิดในด้านต่าง ๆ ที่จะเป็นแนวทางพัฒนาผู้เรียนอย่างเป็นระบบ แต่สิ่งสำคัญที่สุดของการประชุม PLC อยู่ที่การเรียนรู้ก็คือ ผู้เข้าประชุมต้องรู้ว่าวันนี้ได้เรียนรู้และแบ่งปันความรู้อะไรบ้าง และจะอย่างไรให้ความรู้จากการประชุม PLC ส่งผลถึงคุณภาพการศึกษาของเด็กอย่างแท้จริง เทคนิค วิธีการจัดการเรียนรู้เพื่อแก้ปัญหาและพัฒนาผู้เรียนผ่านกระบวนการ PLC ของครูและผู้บริหารโรงเรียนจะต้องมีการสรุปและพัฒนาให้เป็นผลงานทางวิชาการในรูปแบบต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นนวัตกรรมทางการศึกษาหรือการวิจัยในชั้นเรียน เพื่อเผยแพร่ให้ชุมชนทางวิชาชีพที่มีบริบทหรือปัญหาใกล้เคียงกันได้นำไปใช้รวมทั้งช่วยสะท้อนกลับไปให้เจ้าของผลงานได้รับการพัฒนาให้เป็นครูและผู้บริหารมืออาชีพอย่างแท้จริง(กระทรวงศึกษาธิการ, 2560)

นโยบายรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2560 เรื่องการพัฒนาคู่มือ เพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนตามศาสตร์พระราชชาติด้วย Active Learning และ Professional Learning Community (PLC) สู่อคุณภาพ Thailand 4.0 ซึ่งเป็นกระบวนการพัฒนา

ครูโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน ที่เกิดจากการรวมตัว รวมใจ รวมพลัง ร่วมมือกันของครู ผู้บริหาร และนักการศึกษาในโรงเรียน เพื่อพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียนเป็นสำคัญ และเพื่อไม่ให้เป็นภาระเพิ่มภาระให้กับครูและไม่ให้เกิดการใช้เวลาในการอบรม PLC มาก กระทรวงศึกษาธิการ จึงกำหนดให้ครูสามารถนำชั่วโมงการอบรม PLC ไปรวมกับจำนวนชั่วโมงการสอนหนังสือที่ ตามหลักเกณฑ์ใหม่ที่จะประกาศใช้ต่อไปด้วยนั้น สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จึงดำเนินการขับเคลื่อนกระบวนการสู่สถานศึกษา ทั้งระดับสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา และสถานศึกษา เป้าหมายเพื่อให้ครูที่เข้าร่วมโครงการนำกระบวนการตามกรอบชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนอย่างแท้จริง (กระทรวงศึกษาธิการ, 2560)

ความสำเร็จของชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ประกอบด้วยหลายปัจจัย ที่จะต้องชี้ชวนให้บุคลากรมีความเข้าใจและยอมรับด้วยตนเองก่อน เช่น การยอมรับว่า หัวใจหลักของการเรียนรู้ของครู คือ การเรียนรู้ของผู้เรียน และการสอนการปฏิบัติงานของครูมีผลต่อการเรียนของผู้เรียน ความเข้าใจความแตกต่างของระดับการเรียนรู้ การสร้างบรรยากาศความร่วมมือร่วมใจ การสร้างความสัมพันธ์แบบกัลยาณมิตร การรับฟังและแสดงความคิดเห็นด้วยทัศนคติเชิงบวก และแนวพระราชดำริของพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช ประกอบด้วย ภูมิสังคม ระบิตจากข้างใน การมีส่วนร่วม ประโยชน์ส่วนรวม องค์รวม ทำตามลำดับขั้น ไม่ติดตำรา ฟังตนเอง และประหยัด เรียบง่าย ได้ประโยชน์สูงสุด เนื่องจาก ชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพเป็นกระบวนการสร้างการเปลี่ยนแปลงโดยเรียนรู้จากการปฏิบัติงานของกลุ่มบุคคลที่มารวมตัวกันเพื่อทำงานร่วมกันและสนับสนุนซึ่งกันและกัน มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียน ร่วมกันวางเป้าหมายการเรียนรู้

ของผู้เรียน และตรวจสอบ สะท้อนผลการปฏิบัติงานทั้งใน ส่วนบุคคลและผลที่เกิดขึ้นโดยรวมผ่านกระบวนการ แลกเปลี่ยนเรียนรู้ การวิพากษ์วิจารณ์ การทำงานร่วมกัน การร่วมมือรวมพลัง โดยมุ่งเน้นและส่งเสริมกระบวนการ เรียนรู้อย่างเป็นองค์รวม (สุทธิพร จิตต์มิตรภาพ, 2553)

ปัจจุบันมีการพัฒนาการศึกษาด้วยระบบการ สร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ในหลายประเทศอาทิ สหรัฐอเมริกา ญี่ปุ่น สิงคโปร์ ฯลฯ โดยเฉพาะใน สหรัฐอเมริกามีการใช้รูปแบบนี้ ในหลายโรงเรียนตาม แนวคิดชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพของ DuFour & Eaker (1998) และประเทศไทยมีการใช้รูปแบบการสร้างชุมชนการ เรียนรู้ทางวิชาชีพครู ในระดับโรงเรียน เช่นในโรงเรียนบ่อ แก้ววิทยา โรงเรียนเพลินพัฒนา และโรงเรียนลำปลายมาศ พัฒนา ทั้งหมดนี้เป็นที่ยอมรับของทางเลือกการจัด การศึกษาแบบใหม่ที่ได้ผล และจากการสังเคราะห์รายงาน การวิจัย พบว่า โรงเรียนที่สร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ มีผลดีต่อครูผู้สอน ในการลดความรู้สึกโดดเดี่ยวในการ ทำงานของครู เพิ่มความรู้สึกผูกพันต่อของโรงเรียน เป็น “พลังการเรียนรู้” ส่งผลให้การปฏิบัติการสอนในชั้นเรียนมี ผลดียิ่งขึ้นและมีผลดีต่อนักเรียน คือช่วยลดอัตราการตกต่ำ ชั้น อัตราการขาดเรียน มีผลสัมฤทธิ์วิชาการที่สูงขึ้นอย่าง เด่นชัด (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2554)

จากแนวคิดและเหตุผลดังกล่าวข้างต้น จะเห็น ได้ว่าสถานศึกษาที่ประสบความสำเร็จในการดำเนินงานจัด การศึกษาและการจัดการเรียนรู้ให้กับผู้เรียนอย่างมีคุณภาพ ตามรูปแบบชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ได้แก่โรงเรียนมีสุข ซึ่งเป็นผลมาจากการดำเนินงานตามลักษณะองค์ประกอบ ของชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ซึ่งมีความสำคัญอย่างยิ่งต่อ ความสำเร็จในการจัดการศึกษาและการจัดการเรียนรู้ของ สถานศึกษา ซึ่งทำให้ผู้วิจัยมีความสนใจและต้องการศึกษา เกี่ยวกับการดำเนินงานตามรูปแบบชุมชนการเรียนรู้ทาง วิชาชีพของโรงเรียนเอกชนจังหวัดขอนแก่นโดยศึกษาแบบ กรณีศึกษา โรงเรียนมีสุข เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหา และอุปสรรคของการดำเนินงานตามรูปแบบชุมชนการ เรียนรู้ทางวิชาชีพ

วัตถุประสงค์การวิจัย

เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหาและอุปสรรค ของการดำเนินงานจัดการเรียนรู้ตามรูปแบบชุมชนการ เรียนรู้ทางวิชาชีพ ของโรงเรียนเอกชนจังหวัดขอนแก่น ใน โรงเรียนมีสุข

ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยเชิงคุณภาพแบบกรณีศึกษาในครั้งนี้ ได้แก่ โรงเรียนเอกชนจังหวัดขอนแก่น:กรณีศึกษา โรงเรียน มีสุข

1. ด้านผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informants)

การวิจัยการดำเนินการตามรูปแบบชุมชน การเรียนรู้ทางวิชาชีพของโรงเรียนเอกชนจังหวัดขอนแก่น กรณีศึกษา โรงเรียนมีสุข ในครั้งนี้ผู้วิจัยได้กำหนดกลุ่มผู้ให้ ข้อมูลสำคัญประกอบด้วย ผู้อำนวยการจำนวน 1 คน และ ครู จำนวน 38 คน

2. ด้านเนื้อหา

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยมุ่งศึกษาการดำเนินงาน จัดการเรียนรู้ ตามรูปแบบชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ของ โรงเรียนเอกชนจังหวัดขอนแก่น ในโรงเรียนมีสุข จากกรอบ แนวคิดการดำเนินงานตามรูปแบบชุมชนการเรียนรู้ทาง วิชาชีพในแต่ละองค์ประกอบ ดังนี้

องค์ประกอบที่ 1 วิสัยทัศน์ร่วม (Shared vision)

องค์ประกอบที่ 2 การเรียนรู้และการ พัฒนาศาสตร์ (Learning and professional development)

องค์ประกอบที่ 3 ชุมชนกัลยาณมิตร (Caring communities)

องค์ประกอบที่ 4 ทีมร่วมแรงร่วมใจ (Collaborative teamwork)

องค์ประกอบที่ 5 ภาวะผู้นำชุมชนการ เรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC's leadership)

องค์ประกอบที่ 6 การเรียนรู้ของผู้เรียน (Student learning)

องค์ประกอบที่ 7 โครงสร้างสนับสนุนชุมชน (Supportive structure)

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่องการดำเนินงานจัดการเรียนรู้ตาม รูปแบบชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ของโรงเรียนเอกชน จังหวัดขอนแก่น กรณีศึกษาโรงเรียนมีสุข ใช้วิธีศึกษาวิจัย เชิงคุณภาพ (Qualitative Research) เพื่อศึกษาสภาพ ปัจจุบัน ปัญหาและอุปสรรคของการดำเนินงานจัดการ เรียนรู้ ตามรูปแบบชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ของ โรงเรียนเอกชนจังหวัดขอนแก่น ในโรงเรียนมีสุข ซึ่งผู้วิจัยได้ กำหนดแนวทางในการดำเนินการเป็น 6 ระยะ คือ **ระยะที่ 1 การเลือกกรณีศึกษา** การวิจัยเชิงคุณภาพแบบกรณี

ศึกษาในครั้งนี้ผู้วิจัยใช้การศึกษาแบบกรณีศึกษา คือ โรงเรียนมีสุข **ระยะที่ 2 ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ** กลุ่มเป้าหมายเป็นผู้บริหารและครูโรงเรียนมีสุข จังหวัดขอนแก่น จำนวน 39 คน แบ่งเป็น ผู้บริหาร 1 คน และครู 38 คน **ระยะที่ 3 เครื่องมือในการวิจัย** แบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง (Semi-structures interview protocol) แบบบันทึกภาคสนาม (Field notes) จากการสังเกตแบบมีส่วนร่วมและไม่มีส่วนร่วม **ระยะที่ 4 การสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือ** ใช้แบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้างเกี่ยวกับการดำเนินงานตามรูปแบบชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพของโรงเรียนเอกชนจังหวัดขอนแก่น กรณีศึกษาโรงเรียนมีสุข ตรวจสอบเพื่อให้ได้คำถามที่ครอบคลุมและมีความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา จำนวน 5 ท่าน ประกอบด้วย 1) ดร.สายัณห์ ผาน้อย รองอธิการบดีวิทยาลัยบัณฑิตเอเชีย 2) ดร.ศิริบุญเอื้อ เหล่าชัย อาจารย์วิทยาลัยบัณฑิตเอเชีย 3) นางประไพวัลย์ พิริยชุสิทธิ์ ผู้อำนวยการกลุ่มส่งเสริมการศึกษาเอกชน สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดกาฬสินธุ์ 4) นางเบญจาทิตย์พิพิธ นักวิชาการศึกษานานาชาติ สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดกาฬสินธุ์ 5) นางบุญเมือง ฉันทะกลาง ผู้อำนวยการโรงเรียนบุญญาที่พัฒนประสิทธิ์ **ระยะที่ 5 การเก็บข้อมูลภาคสนาม** การลงภาคสนามเพื่อสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth) การสังเกตแบบมีส่วนร่วมและไม่มีส่วนร่วม การจดบันทึก (Field notes) การบันทึกเทป และการถ่ายภาพ **ระยะที่ 6 การวิเคราะห์ข้อมูล** นำข้อมูลภาคสนามทั้งหมดมาวิเคราะห์ข้อมูลโดยวิธีพรรณนาวิเคราะห์ (Descriptive Analysis) ในแต่ละด้านตามกรอบแนวคิดของการวิจัย และนำเสนอผลการวิจัยในรูปแบบพรรณนาแบบความเรียง

สรุปผลการวิจัย

การดำเนินงานจัดการเรียนรู้ตามรูปแบบชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ของโรงเรียนเอกชนจังหวัดขอนแก่น ในโรงเรียนมีสุข ได้ยึดเอาองค์ประกอบทั้ง 7 ด้าน ของคุณลักษณะความเป็นชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพมาเป็นแนวทางหลักในการทำงาน และการจัดการเรียนรู้ให้กับผู้เรียน ที่ทำได้อย่างมีประสิทธิภาพ เหมาะสมสอดคล้องกับลักษณะของผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 ตามองค์ประกอบทั้ง 7 ด้าน ดังนี้

1) **วิสัยทัศน์ร่วม** ผู้บริหารและครูโรงเรียนมีสุขได้สร้างวิสัยทัศน์ร่วมกันที่ชัดเจนในเรื่องของอุดมการณ์แห่งวิชาชีพ ได้แก่ ความเชื่อร่วม ค่านิยมร่วม และเป้าหมายร่วม ที่ทุกคนยึดมั่นในคุณงามความดีเป็นพันธะผูกพันต่อกัน ด้วยการปฏิบัติงานร่วมกันด้วยทีมที่เป็นกัลยาณมิตรทางวิชาการ นำหลักการของประชาธิปไตยเข้ามาใช้ใน

กระบวนการปฏิบัติงานซึ่งสามารถลดความขัดแย้งและช่วยส่งเสริมวิสัยทัศน์ร่วมกันทั้งโรงเรียน

2) **การเรียนรู้และการพัฒนาวิชาชีพ** ผู้บริหารและครูโรงเรียนมีสุขได้ใช้พื้นที่ของความเป็นชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพในการสร้างกระบวนการแลกเปลี่ยนเรียนรู้เพื่อให้เกิดการพัฒนาวิชาชีพพร้อมกันอย่างเป็นรูปธรรม มีความเหมาะสมสอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงอย่างต่อเนื่องทางสังคม วัฒนธรรม เศรษฐกิจ และนวัตกรรมหรือเทคโนโลยี ทำให้ความรู้และประสบการณ์ตรงในการปฏิบัติงานจริงถูกนำมาใช้เป็นฐานข้อมูลของการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน

3) **ชุมชนกัลยาณมิตร** ความสัมพันธ์ที่เกิดขึ้นในชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพของโรงเรียนมีลักษณะ ของการเป็นกัลยาณมิตรตามวิถีไทยและวิถีพุทธ ที่นำหลักพรหมวิหาร 4 ประกอบด้วย เมตตา กรุณา มุทิตา อุเบกขา และการมีวัฒนธรรมการดูแลช่วยเหลือซึ่งกันและกัน การเคารพความแตกต่าง มีการทำงานที่เปิดเผยทุกคน มีสิทธิเสรีภาพในการแสดงความคิดเห็นอย่างเสมอภาคเท่าเทียมกัน

4) **ทีมร่วมแรงร่วมใจ** โรงเรียนมุ่งเน้นการทำงานเป็นทีมโดยกำหนดรูปแบบของทีมร่วมมือในการจัดการเรียนรู้และการปฏิบัติงาน ตั้งแต่ทีมในระดับสายชั้น ทีมระดับกลุ่มสาระและทีมทั้งโรงเรียน ซึ่งทีมแต่ละทีมจะเชื่อมโยงเข้าด้วยกันด้วยพื้นที่กลางของความเป็นชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพที่มีวัฒนธรรมของความร่วมมือโดยการประชุม PLC แบบโตะกลมที่จะเชื่อมความร่วมมือสำหรับการสะท้อนปัญหาหรือประเด็นจากการปฏิบัติหน้าที่ของแต่ละคนและนำปัญหาหรือประเด็นนั้นๆมาวิเคราะห์ร่วมกันในที่ประชุม PLC ช่วยให้แต่ละคนเห็นปัญหา ข้อผิดพลาดและความบกพร่องต่างๆร่วมกัน ซึ่งช่วยสร้างบรรยากาศให้เกิดความร่วมมือร่วมใจในการแก้ปัญหาที่มีประสิทธิภาพและตรงความต้องการ

5) **ภาวะผู้นำชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ** ผู้บริหารที่เป็นผู้นำชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพของโรงเรียนได้ สนับสนุนส่งเสริมด้วยการบริหารงานที่เอื้อต่อความเป็นชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพของโรงเรียน โดยเป็นผู้นำที่มีค่านิยมทางวิชาการ มีเป้าหมายและวิสัยทัศน์ที่ชัดเจน

6) **การเรียนรู้ของผู้เรียน** โรงเรียนจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ที่มุ่งเน้นการจัดการเรียนรู้ให้เหมาะสมสอดคล้องกับลักษณะการเรียนรู้ของผู้เรียนที่มีการเปลี่ยนแปลงในทางสังคม เศรษฐกิจ เทคโนโลยี และวัฒนธรรม ของผู้เรียนในศตวรรษที่ 21

7) โครงสร้างสนับสนุนชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ โรงเรียนมีสุขมีการจัดโครงสร้างการบริหารการปฏิบัติงานตามอำนาจหน้าที่และสายบังคับบัญชาประกอบด้วย ผู้บริหารระดับสูง ผู้บริหารระดับกลาง และครูปฏิบัติการ มุ่งเน้นความคล่องตัวในการปฏิบัติงานด้วยการทำงานที่ลดกฎระเบียบที่เคร่งครัดซึ่งมีโครงสร้างการปฏิบัติงานแบบเปิดเพื่อให้กลุ่มงานหรือฝ่ายงานแต่ละด้านรับผิดชอบและเป็นเจ้าของงานในอำนาจหน้าที่ทำให้ฝ่ายงานต่างๆพึ่งพาตนเองให้ได้มากที่สุด โดยได้รับการส่งเสริมและสนับสนุนจากผู้บริหาร

อภิปรายผล

สภาพความเป็นจริงเรื่องการดำเนินงานจัดการเรียนรู้ ตามรูปแบบชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ของโรงเรียนเอกชนจังหวัดขอนแก่น กรณีศึกษา: โรงเรียนมีสุข ได้การดำเนินงานตามองค์ประกอบของชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ 7 องค์ประกอบ ดังนี้

1) วิสัยทัศน์ร่วม

ผู้บริหารและครูโรงเรียนมีสุขมีวิสัยทัศน์ร่วมกันที่ชัดเจนยึดเหนี่ยวผูกพันกันด้วยอุดมการณ์แห่งวิชาชีพโดยโรงเรียนได้ใช้กระบวนการดำเนินงานของ PLC ในการละลายและหลอมรวมวิสัยทัศน์ ที่หลากหลายให้เป็นวิสัยทัศน์ที่ทุกคนรู้ว่าได้มีส่วนร่วมคิดร่วมกำหนด รวมถึงการร่วมกำหนด ค่านิยม พันธกิจ เป้าหมายการจัดการเรียนรู้สู่การจัดการศึกษาและใช้เป็นแนวทางการจัดทำหลักสูตรของโรงเรียน ซึ่งสอดคล้องกับการให้ความหมายของวรลักษณ์ ชูกำเนิด (2557) ที่กล่าวว่า วิสัยทัศน์คือ ทิศทางสู่ความเป็น PLC มีลักษณะสำคัญ คือ เป็นทั้งวิสัยทัศน์ร่วมเป้าหมายหรือวัตถุประสงค์ร่วม ค่านิยม พันธกิจร่วม เจตจำนงร่วม ที่เห็นภาพความสำเร็จร่วมกัน ยึดเหนี่ยวผูกพันกันด้วยอุดมการณ์แห่ง วิชาชีพ ความเชื่อ ปทัสถาน และคุณงามความดีเพื่อการศึกษา และเพื่อสังคม โดยมีหัวใจของ วิสัยทัศน์ร่วม คือ มุ่งผลลัพธ์การเรียนรู้ของผู้เรียนเป็นหัวใจสำคัญ รวมถึงการสร้างวัฒนธรรมการทำงานเป็นทีม และการอยู่ร่วมกันอย่างกลมกลืน และการเรียนรู้ของ PLC จนเกิดความเข้มแข็งและยั่งยืนของ PLC เป็นสำคัญ และ(Sergiovanni, 1994) ให้ทัศนะการจัดการเรียนรู้ของชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ไว้ว่า มีลักษณะของวิสัยทัศน์ร่วม ค่านิยมร่วมของความเป็น ชุมชน กล่าวคือ “ค่านิยมคุณงามความดี ที่มาจากพันธะผูกพันต่อค่านิยมร่วมของบุคคลแล้วพัฒนา มาเป็น อุดมการณ์ร่วม ซึ่งเป็นอุดมการณ์แห่งวิชาชีพ เพื่อนำไปสู่การปฏิบัติต่อไป โดยมีพันธะผูกพันร่วมกัน ในทางปฏิบัติ ดังนี้ สมาชิกในชุมชนจะร่วมกันปฏิบัติตนให้แบบอย่างที่ดีต่อผู้อื่น, การประพฤติ และปฏิบัติต้อง

ยึดมั่นต่อค่านิยมเพื่อสังคมเป็นจุดหมายปลายทาง ต้องไม่ใช้การประพฤติและปฏิบัติ เพื่อตนเองเท่านั้นแต่เพื่อรักษาคุณงามความดีเป็นสิ่งสำคัญด้วย และการผูกพันต่อจริยธรรมแห่งความเอื้ออาทร

2) การเรียนรู้และการพัฒนาวิชาชีพ

ผู้บริหารและครูโรงเรียนมีสุข เรียนรู้และพัฒนาวิชาชีพ โดยการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างกัน ด้วยความรู้และประสบการณ์จากการปฏิบัติงานจริงนำสิ่งที่เกิดขึ้นจากงานทั้งที่เป็นความสำเร็จและปัญหาอุปสรรคมา ร่วมกันถอดเป็นบทเรียนโดยนำมาแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกันในสิ่งที่เกิดขึ้นบนพื้นฐานของความรักในวิชาชีพซึ่งสอดคล้องกับการให้ความหมาย Birman และคณะ (2000) ที่ให้แนวคิดว่า ลักษณะการเรียนรู้และการพัฒนาวิชาชีพของ PLC เป็นการเรียนรู้และพัฒนาวิชาชีพที่มี “การแลกเปลี่ยนแนวปฏิบัติ ของแต่ละบุคคล” มุ่งเน้นหัวใจสำคัญที่อยู่บนพื้นฐานการเรียนรู้อย่างมืออาชีพในการทำงาน และเรียนรู้ร่วมกันของครูอย่างต่อเนื่อง ในการประเมินประสิทธิผลของการปฏิบัติงานและความต้องการความสนใจร่วมกันในการพัฒนาทักษะของนักเรียน การแลกเปลี่ยนประสบการณ์ของครูแต่ละคนจะช่วยให้ครูปรึกษาหารือกันเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ “การปฏิบัติและการเรียนรู้สืบหา ความเข้าใจ” ร่วมกันเป็นการสร้างความเชี่ยวชาญของครูคนหนึ่งไปสู่ครูอีกคนหนึ่ง ไปด้วยดีด้วยกัน การสืบเสาะหาความเข้าใจอย่างต่อเนื่องในบทสนทนา (Dialogue) ของครูจะสะท้อนการแก้ปัญหาและความต้องการของนักเรียนร่วมกัน

3) ชุมชนกัลยาณมิตร

โรงเรียนมีลักษณะความสัมพันธ์ที่เกิดขึ้นใน plc ด้วยการเป็นกัลยาณมิตรตามวิถีไทยและวิถีพุทธที่นำหลักคำสอนของพุทธศาสนาเป็นแนวทางในการมีปฏิสัมพันธ์ที่ดีต่อกันโดยโรงเรียนนากิจกรรมที่สร้างแรงบันดาลใจให้กับครูที่มุ่งสร้างสิ่งดีงามและคุณธรรมให้อง กงามขึ้นด้วยหลักธรรม คือ ความคิดชอบ การประพฤติชอบ ความเมตตา ความรักความปรารถนาดี และความไม่เบียดเบียน ซึ่งสอดคล้องกับการให้ความหมาย พระธรรมปิฎก (2542) ให้แนวคิดที่ว่า ชุมชนแห่งกัลยาณมิตรที่เอื้อต่อการเรียนรู้นั้น มีใช้ชุมชนที่ปราศจากซึ่งความสุข ความสุขที่นี้หมายถึงสภาวะที่ไม่มีอะไรมาบีบคั้น คับข้อง หากแต่มีสภาวะเอื้อให้เกิดการทำงาน การเรียนรู้ โดยเฉพาะตามหลักไตรสิกขาทางพุทธศาสนา นอกจากฉันทะแล้ว ชุมชนวิชาการที่เปี่ยมด้วยความกัลยาณมิตร จะต้องประกอบด้วย ศรัทธา อันหมายถึง ศรัทธาต่อกฎธรรมชาติดหรือสัจธรรม และศรัทธาต่อศักยภาพของมนุษย์ในการที่จะเข้าถึงสัจธรรมนั้นได้ เมื่อฉันทะและศรัทธาในใจทำให้คนมีชีวิตชีวา สังคมก็

มีบรรยากาศทางวิชาการ และงานทุกอย่างจึงเกิดผลเลิศพร้อมกันนั้นก็ทำให้เกิดบรรยากาศทางวิชาการที่มีความสุข ถ้าหากปราศจากหลักธรรมข้อนี้ก็จะส่งผล ในทางตรงข้ามคือ “ถ้าไม่มีฉันทะกำลังเรียวแรง ความมีชีวิตชีวาที่ไม่มีบรรยากาศทางวิชาการที่แท้ก็ไม่มีและตัวคนเองก็ไม่มีความสุข ได้แต่แสวงหาความรู้และทำงานวิชาการไปอย่างผืนผ้าและจำใจทำต่อไป อาจจะทำให้ความรู้สึกแปลกแยกและมองไม่เห็นคุณค่าของตัวเอง” ความสุขที่เกิดขึ้นจากการมีฉันทะและศรัทธานั้น เป็นความสุขบนหลักธรรมเรื่องการถือสันโดษด้วย กล่าวคือ มีการแสวงหาความสุขอย่างมีขอบเขตในวัตถุที่เสพ เพื่อออมเวลาแรงงาน และความคิดไปใช้ในกิจที่ดี งามสร้างสรรค์ และไม่ถือสันโดษในกุศลธรรมคือ ไม่หยุดยั้งที่จะทำในสิ่งที่ดีงามสร้างสรรค์ ซึ่งคุณสมบัติของกัลยาณมิตรปรากฏใน กัลยาณมิตรธรรม 7 ประการ

4) ทีมร่วมแรงร่วมใจ

โรงเรียนมีสุข มีวัฒนธรรมของความร่วมมือที่มุ่งเน้นการทำงานเป็นทีม โดยกำหนดรูปแบบของทีมร่วมมือในการจัดการเรียนรู้และการปฏิบัติงาน ตั้งแต่ทีมในระดับสายชั้น ทีมระดับกลุ่มสาระและทีมทั้งโรงเรียน โดยผู้บริหารสถานศึกษาได้สนับสนุนเสริมสร้างกระบวนการทำงานในรูปแบบทีมรวมถึงการสร้างสภาพแวดล้อมและบรรยากาศในการทำงานทุกด้าน ให้เหมาะสมสอดคล้องที่เอื้อต่อการทำงานเป็นทีม ซึ่งสอดคล้องกับการให้ความหมายของ ลักษณะ ชูกำเนิด (2557) ได้ให้แนวคิดของทีมร่วมแรงร่วมใจใน PLC ไว้ว่า มีลักษณะสำคัญ คือ เป็นกลุ่มสร้างสรรค์ ทำงานร่วมกันเป็นทีมทั้งครูและผู้บริหาร โดยมีแนวปฏิบัติร่วมกัน หลอมรวมจาก ค่านิยมความสามารถ ความศรัทธา ความเชื่อ และประสบการณ์ ให้เป็นพลังในการทำงานร่วมกันโดยใช้วัฒนธรรมทำงานแบบร่วมแรง ร่วมใจ ร่วมเรียนรู้ ร่วมพัฒนา โดยเฉพาะการพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียนเป็นหัวใจสำคัญ ที่ชุมชนวิชาชีพมุ่งมั่นพัฒนาตนเองให้เป็น ครูเพื่อศิษย์ การดำเนินการของทีมร่วมแรงร่วมใจจะใช้การตัดสินใจร่วม ความเข้าใจร่วม การกิจร่วมความรับผิดชอบร่วม ข้อตกลงร่วม ปทัสถานร่วม พันธะร่วมกัน หรืออาจพัฒนาเป็นทีมการสอนร่วม โดยทั้งหมดเป้าหมายของทีมร่วมแรงร่วมใจ สู่เป้าหมาย และความสุขร่วมกับทีมใน PLC จึงเป็นทีมที่เหนียวแน่นจากภายใน บนพื้นฐานความสมัครใจและการสื่อสารด้วยกันอย่างสร้างสรรค์ มีการทำงานและเรียนรู้ร่วมกันในรูปแบบทีมเรียนรู้ หรือกลุ่มร่วมเรียนรู้ ทั้งนี้ประโยชน์เกิดขึ้นของทีมร่วมแรงร่วมใจทั้งหมดที่กล่าวมาคือเป็นหนทางให้ครูร่วมฝึกฝน การมีเมตตา กรุณา มุทิตา และอุเบกขา ต่อกันและกันผ่านการได้ทำงานร่วมกัน แลกเปลี่ยนเรียนรู้พัฒนาตน

และพัฒนาางซึ่งทำให้เกิดความสัมพันธ์ช่วยเหลือเกื้อกูลและสื่อสารกันได้อย่างลึกซึ้ง

5) ภาวะผู้นำชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ

ผู้บริหารที่เป็นผู้นำชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพของโรงเรียนเป็นผู้ที่สามารถสร้างแรงจูงใจกระตุ้นบุคลากร ยึดหลักคุณธรรมในการบริหารงานมีความและได้ใช้ภาวะผู้นำที่มีค่านิยมทางวิชาการ มีเป้าหมายและวิสัยทัศน์ที่ชัดเจน และเป็นผู้นำในการ แสวงหา สร้างพัฒนานวัตกรรมจัดการการเรียนรู้ให้กับผู้เรียน พร้อมกับสนับสนุนส่งเสริมการปฏิบัติงาน การจัดการเรียนรู้ของครู ซึ่งสอดคล้องกับการให้ความหมายของ Hargreaves (2003) ที่เสนอแนวคิดว่าความสามารถของผู้นำ เป็น สิ่ง สำคัญ เพื่อสร้างความเข้มแข็งให้กับ PLC บทบาทของผู้นำจึงเป็นการสร้างและส่งเสริมสนับสนุน PLC เนื่องจากความสามารถของผู้นำจะส่งผลโดยตรงต่อคุณภาพการจัดการเรียนรู้และความสัมพันธ์ใน PLC สู่การสร้างและการพัฒนาที่ยั่งยืนของ PLC ซึ่งการเปลี่ยนผ่านสถานศึกษาสู่ PLC สามารถทำให้เกิดขึ้นได้ เมื่อผู้นำเป็นผู้สนับสนุนการดำเนินการร่วมกันอย่างเข้มแข็ง และสนับสนุนการพัฒนาครูในฐานะที่เป็น PLC ผู้นำที่แสดงตนให้เห็นว่าเป็นผู้นำที่รักการเรียนรู้ ตลอดชีวิต และมีความสามารถทางปัญญาในการเรียนรู้และเติบโตจากประสบการณ์ ที่สำคัญคือเป็นผู้นำที่เป็นแบบอย่างที่ดี สร้างแรงบันดาลใจให้เกิดความเชื่อมั่น ในการขับเคลื่อน PLC จนเกิดผลสำเร็จ และยังเป็นการพัฒนาเสริมสร้างทัศนคติเชิงบวกของครูในการเรียนรู้ผ่าน PLC

6) การเรียนรู้ของผู้เรียน

โรงเรียนมีสุขมีการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญโดยการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ของผู้เรียนที่เปลี่ยนแปลงไปสู่ศตวรรษที่ 21 ซึ่งสอดคล้องกับการให้ความหมายของ วิจารย์ พาณิช (2555) ที่ได้เสนอแนวคิดการเรียนรู้ของผู้เรียนที่จะเกิดขึ้นในอนาคตโดยตั้งคำถามในใจว่าเราจะพบกับศิษย์แบบไหนในอนาคต ศิษย์ของเราในวันนี้เป็นอย่างไร ศิษย์ที่เป็นเด็กสมัยใหม่หรือเป็นคนของศตวรรษที่ 21 จะมีลักษณะอย่างไรนั้น ครูในศตวรรษที่ 21 เองก็จำเป็นอย่างยิ่งที่ต้องรู้จักศิษย์ในศตวรรษที่ 21 นี้ด้วยหนังสือ 21st Century skills: Learning for life in our times ระบุลักษณะ 8 ประการของเด็กสมัยใหม่ไว้ ดังนี้

1. มีอิสระที่จะเลือกสิ่งที่ตนพอใจ แสดงความเห็น และลักษณะเฉพาะของตน
2. ต้องการดัดแปลงสิ่งต่างๆ ให้ตรงตามความพอใจและความต้องการของตน
3. ตรวจสอบหาความจริงเบื้องหลัง

4. เป็นตัวของตัวเองและสร้างปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่น เพื่อรวมตัวกันเป็นองค์กร เช่น ธุรกิจรัฐบาล และสถาบันการศึกษา

5. ความสนุกสนานและการเล่นเป็นส่วนหนึ่งของงาน การเรียนรู้และชีวิตทางสังคม

6. การร่วมมือ และความสัมพันธ์เป็นส่วนหนึ่งของทุกกิจกรรม

7. ต้องการความเร็วในการสื่อสาร การหาข้อมูล และตอบคำถาม

8. สร้างนวัตกรรมต่อทุกสิ่งทุกอย่างในชีวิต

7) โครงสร้างสนับสนุนชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ

โรงเรียนมีสุขุมมีการจัดโครงสร้างการบริหารและการปฏิบัติงานตามอำนาจหน้าที่และสายบังคับบัญชาที่ลดทอนระเบียบการปฏิบัติงานที่เคร่งครัด มุ่งเน้นความคล่องตัวในการปฏิบัติงาน ซึ่งสอดคล้องกับการให้ความหมายของ Louis (1994) ที่ได้เสนอแนวคิดว่าการจัดการเรียนรู้ของชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพควรมีโครงสร้างที่ยืดหยุ่นจะช่วยให้ชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพมีประสิทธิภาพในการจัดการเรียนรู้ เนื่องจากโรงเรียนส่วนใหญ่ถูกออกแบบโครงสร้างเป็นแบบราชการที่มีสายงานบังคับบัญชาด้วยอำนาจโดยตำแหน่งที่ลดหลั่นตามลำดับลงมา กล่าวคือมีกฎระเบียบข้อบังคับต่างๆมากมายที่ต้องปฏิบัติตาม ซึ่งเป็นโครงสร้างที่มีลักษณะตึงตัวและใช้ได้ดีในอดีตที่เป็นโลกยุคอุตสาหกรรมแต่กลับเป็นอุปสรรคสำคัญในโลกแห่งยุคเศรษฐกิจฐานความรู้ที่ต้องการมี “โครงสร้างองค์กรที่ยืดหยุ่น คล่องตัวได้สูง” พร้อมทั้งจะรองรับต่อการเปลี่ยนแปลงใหม่ๆ และ Sergiovanni (1998) ได้เสนอแนวคิดว่าการจัดการเรียนรู้ของ ชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพควรมีโครงสร้างแบบลดความเป็นองค์กรที่ยึดวัฒนธรรมแบบราชการ หรือ Bureaucratic culture ที่ใช้กฎระเบียบคำสั่งต่างๆ แบบตึงตัวในการปฏิบัติงาน และการปฏิสัมพันธ์ระหว่างสมาชิกผู้ปฏิบัติงานไปสู่การเน้น “วัฒนธรรมแบบกัลยาณมิตรทางวิชาการ” ซึ่งเน้นวิธีปฏิสัมพันธ์ระหว่างสมาชิกตามลักษณะชุมชนกัลยาณมิตร

ข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาสภาพการดำเนินงานตามรูปแบบชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ของโรงเรียนเอกชนจังหวัดขอนแก่น : กรณีศึกษา โรงเรียนมีสุข ผู้วิจัยได้เสนอแนะการวิจัยไว้ 2 ประการ คือ ข้อเสนอแนะของการ

นำผลการวิจัยไปใช้ และข้อเสนอแนะสำหรับการทำการวิจัยครั้งต่อไป มีรายละเอียดดังนี้

ข้อเสนอแนะจากการวิจัย

1) จากผลการวิจัยพบว่า ถ้ามีการขยายหรือการสร้างเครือข่ายการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพของสถานศึกษา หรือหน่วยงานการศึกษาอื่น ก็จะช่วยให้ความหลากหลายของข้อมูลที่จะเป็นประโยชน์ต่อการจัดการเรียนรู้

2) ความสำเร็จในการดำเนินงานตามรูปแบบชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ จะเกิดขึ้นได้จะต้องทำให้องค์ประกอบในแต่ละด้านเชื่อมโยงเข้าด้วยกันอย่างเหมาะสมตามลักษณะบริบทของสถานศึกษานั้นๆ โดยมีผู้บริหารสถานศึกษาต้องใช้ภาวะผู้นำในการขับเคลื่อนชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ สู่ความสำเร็จในการพัฒนาผู้เรียน

3) สิ่งสำคัญอีกอย่างหนึ่งที่จะช่วยให้การบริหารจัดการเรียนรู้ประสบความสำเร็จ คือความมุ่งมั่นทุ่มเท เสียสละ ยึดมั่นในอุดมการณ์ทางวิชาชีพที่มาจากข้างในของจิตวิญญาณของผู้บริหารและครูอย่างแท้จริง โดยเฉพาะผู้บริหารต้องใช้ระบบคุณธรรมในการบริหารงานและเป็นผู้นำที่ยึดหลักประชาธิปไตยบนพื้นฐานความถูกต้องเหมาะสมตามหลักวิชาการ

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไปควรมีการศึกษาวิจัยเชิงคุณภาพเจาะลึกในโรงเรียนที่เป็น Outstanding หรือดีเด่นด้านต่างๆ เพื่อถอดบทเรียนสามารถเป็นตัวอย่างที่ดีได้

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2560). แนวทางการขับเคลื่อน PLC สู่การพัฒนาคุณภาพผู้เรียน Thailand 4.0.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2554). การศึกษาของค์รวม : การเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21. เอกสารประกอบการเสวนา “การปฏิรูปการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21. กรุงเทพฯ.
- พระธรรมปิฎก (ป.อ.ปยุต.โต). (2542). เพื่อชุมชนแห่งการศึกษาและบรรยากาศทางวิชาการ (คุณธรรมขอครูอาจารย์และผู้บริหาร). กรุงเทพฯ: มูลนิธิ พุทธธรรม.
- วรลักษณ์ ชูกำเนิด. (2557). รูปแบบชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพครูสู่การเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 บริบท โรงเรียนในประเทศไทย.

- 5. สุทธิพร จิตต์มิตรภาพ. (2553). การเปลี่ยนแปลงโลกของการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 และการพัฒนาสู่ “ครูมืออาชีพ” ใน สุตภาพลักษณ์ยนาวิน (บรรณาธิการ). 2553. การเรียนรู้สู่การเปลี่ยนแปลง. สมาคมเครือข่ายการพัฒนาวิชาชีพอาจารย์และองค์กรอุดมศึกษาแห่งประเทศไทย. สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ.
6. สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ. (2554). **นโยบายหลักเพื่อขับเคลื่อนการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สอง (พ.ศ. 2554-2561)**. กรุงเทพฯ.
7. Dufour, R. & Eaker, R. (1998). **Professional Learning communities at work: Best practices for enhancing student achievement** Bloomington, IN: Solution. Education Servzice.
8. Sergiovanni, T. (1994). **Building community in schools**. San Francisco, CA: Jossey Bass.(1998). International Journal of Leadership in Education.